

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/299/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614201440
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614201440.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a sudcov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX V. XXX, v konaní o zaplatenie sumy 6.287,25 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/63/2014-81 zo dňa 05. 11. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/63/2014-81 zo dňa 05. 11. 2014 vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti (veta prvá výroku) zostáva rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/63/2014-81 zo dňa 05. 11. 2014 nedotknutý.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 52 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.119,09 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 34,10 Eur od 21.02.2011 do 13.11.2011, zo sumy 34,48 Eur od 21.3.2011 do 13.11.2011, zo sumy 34,87 Eur od 21.04.2011 do 13.11.2011, zo sumy 35,26 Eur od 21.05.2011 do 13.11.2011, zo sumy 35,65 Eur od 21.06.2011 do 13.11.2011, zo sumy 36,05 Eur od 21.07.2011 do 13.11.2011, zo sumy 36,45 Eur od 21.08.2011 do 13.11.2011 zo sumy 36,86 Eur od 21.09.2011 do 13.11.2011, zo sumy 37,27 Eur od 21.10.2011 do 13.11.2011, zo sumy 3.736,62 Eur od 14.11.2011 do zaplatenia, ktoré súd povolil žalovanému splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,00 Eur, splatných vždy k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka zamietol. Žalobcovi priznal podľa § 142 ods. 2 O.s.p. náhradu trov konania vo výške 116,87 Eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 289,43 Eur, ktoré uložil žalovanému zaplatiť splnomocnenému zástupcovi žalobcu do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a vyhovievania návrhu v celom rozsahu, resp. zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Nesúhlasil s aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru na otázku premlčania mal okresný súd použiť pravidlá formulované v Obchodnom zákonníku. Zmluva o úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá dňa 02.02.2007, pričom v období do 31.12.2007 sa ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v ôsmej časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nespravujú nároky vzniknuté pred 01.01.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 01.01.2008. To znamená, že pokiaľ pred 01.01.2008 bola uzavretá zmluva o úvere, v ktorej bol dlžník spotrebiteľom, tak nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 01.01.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 01.01.2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. Na podporu tejto argumentácie odvolateľ poukázal na niektoré súdne rozhodnutia. V danom prípade nebolo možné použiť ani nové ustanovenie § 52 ods. 2 posledná veta Občianskeho zákonníka, keďže toto nadobudlo účinnosť až 01.04.2015. Odvolateľ tiež nesúhlasil s aplikáciou ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť až po začatí daného konania. Jeho použitím došlo k porušeniu ústavného princípu právnej istoty. Tiež vyslovil nesúhlas s právnym názorom okresného súdu, ktorý mu nepriznal úroky zo splátok splatných po zosplatení úveru. Z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že dlžník je povinný zaplatiť úroky do času vrátenia finančných prostriedkov. V súvislosti s odstúpením veriteľa od úverovej zmluvy vzniká špecifická situácia, a to z dôvodu, že napriek odstúpeniu od zmluvy naďalej trvá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok. Odstúpením od zmluvy de facto dochádza k mimoriadnej splatnosti úveru a strate výhody splátok, ak bolo dohodnuté vrátenie peňažných prostriedkov v splátkach. Odstúpenie veriteľa od zmluvy nemá vplyv na zabezpečenie záväzkov z tejto zmluvy. Postupom okresného súdu došlo k neprimeranej ochrane neplatiaceho dlžníka a žalobca bol pripravený o ušlý zisk spočívajúci v riadnom úroku. Uvedený postup by v konečnom dôsledku viedol k teórii, že nedodržanie podmienok a nesplácanie prijatého úveru riadne a včas by pre dlžníka predstavovalo výhodnejšie postavenie a podmienky, kedy by mu síce bol poskytnutý úver v plnej výške, avšak dlžník by nemusel po vyhlásení predčasnej splatnosti z dôvodu neplnenia zmluvných povinností splácať riadny úrok, ku ktorého úhrade sa v zmluve zaviazal.

Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu vyjadril súhlas s napadnutým rozsudkom.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 2 písm b) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v zamietajúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. V časti nenapadnutej odvolaním zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na doplnenie považoval krajský súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že v predmetnej veci bol zo strany žalobcu uplatnený nárok zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi účastníkmi dňa 02.02.2007. Aj v prípade, že úver je absolútnym obchodom a že naň majú dopadať ustanovenia Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a nepochybne aj ochrannými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Z ustanovenia § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy totiž vyplýva, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom

neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

Na základe uvedeného mal krajský súd za to, že v posudzovanej veci ide o vzťah medzi dodávateľom - obchodníkom a spotrebiteľom, a teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Námiety žalobcu, ktorý nepovažoval dotknutú zmluvu za podliehajúcu ochranným ustanoveniam spotrebiteľského práva, tak bolo nevyhnutné posúdiť ako nedôvodné.

V prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5 MCdo 20/2009). Prípadné použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z. z. (01. 01. 2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1, podľa ktorého „spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah, vrátane premlčania, predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 01. 01. 1992), avšak niet rozumného dôvodu na konštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. Odvolací súd preto odmietol názor žalobcu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale obchodného práva. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca uplatnil v konaní premlčané právo, bolo plne v súlade s právnou úpravou Občianskeho zákonníka zamietnuť jeho návrh. Uvedené závery prijal Krajský súd v Prešove v rozsudku č. k. 6Co/81/2012-279 zo dňa 14.02.2013, ktoré rozhodnutie bolo napadnuté ústavnou sťažnosťou. Následne Ústavný súd v uznesení I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.06.2013 predmetnú sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť a uzavrel, že „nezistil možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru rozsudkom krajského súdu“.

Na základe uvedeného považoval krajský súd postup okresného súdu, ktorý na účely posúdenia premlčania uplatneného nároku použil občianskoprávnu úpravu, za správny.

V súvislosti s odvolacou námietskou o nemožnosti aplikácie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona č. 102/2014 Z. z., odvolací súd uvádza, že ochrana spotrebiteľa vyžaduje ingerenciu inštitútov práva materiálneho i procesného, súkromného i verejného. Práve oblasť spotrebiteľských vzťahov je charakteristická prelínaním sa právnych úprav z oblasti hmotnoprávnej a procesnej, tvorí akési pomyselné „spojivo“ medzi právom verejným a súkromným. Právna úprava je zahrnutá v inštitútoch zaradených do Občianskeho zákonníka i do Občianskeho súdneho poriadku, a tiež do osobitných zákonov, upravujúcich parciálne otázky ochrany spotrebiteľa, ako aj do Exekučného poriadku.

O povahe právnej normy nerozhoduje formálne kritérium zaradenia právnej normy do právneho predpisu, ale charakter právnych vzťahov, ktoré táto právna norma reguluje. Ak právna norma reguluje vzájomné subjektívne práva a povinnosti svojich adresátov priamo, nesprostredkovane súdnym zásahom, pôjde o normu hmotnoprávnu. Procesné právo naopak stelesňuje všetky tie normy, ktoré regulujú ľudské správanie v konaní zameranom na poskytovanie súdnej ochrany pred súdnymi orgánmi.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa normuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a má preto charakter procesnoprávny. Týmto orgánom je najmä súd, čo vyplýva jasne a nepochybne z odvolávky normatívneho textu na premlčanie vo význame prekážky žalovateľnosti uplatneného subjektívneho práva. To, že zákonodarca použil v citovanej norme pojem premlčanie, ktoré je upravené v hmotnoprávných predpisoch, na tom nič nemení. Použil ho totiž v kontexte s prihliadaním na skutočnosti, ktoré bránia priznať plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. Plnenie sa nepriznáva inak ako autoritatívnym deklaratórnym rozsudovým výrokom súdu - nemožno „priznať“ plnenie v hmotnoprávnom vzťahu, už len z toho dôvodu, že v súkromnoprávných vzťahoch majú subjekty rovné postavenie (jeden druhému nič „nepriznáva“ z pozície autority, ako je

to pri verejnoprávnych vzťahoch). Priznáva sa jednoznačne ochrana ohrozenému alebo porušenému subjektívnemu právu, čo je nepochybne a zrejme úloha civilného práva procesného.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje postup súdu, a preto sa má aplikovať režimom okamžitej aplikability procesných noriem, t.j. na všetky prípady v čase rozhodovania. Z tohto dôvodu nebolo zavedené ani osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy, keďže vo všeobecnosti platí, že procesná norma sa má použiť od momentu jej účinnosti, a to aj na už začaté konania.

Na základe uvedených úvah bol odvolací súd presvedčený, že nové ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa okresný súd správne aplikoval, neporušil tak žiadne z procesných práv žalobcu. Pre úplnosť sa tiež žiada dodať, že v prípade podania žaloby vo vzťahu k premlčanej pohľadávke mohol žalobca počítať so situáciou, že druhá procesná strana eventuálne vznesenie námietku premlčania; pokiaľ na dané premlčanie prihliadol podľa zákona súd, jednalo sa o rovnocenný úkon, akoby námietku premlčania vzniesol samotný účastník.

Pokiaľ ide o námietky odvolateľa, ktorý považoval za nevyhnutné priznať mu úroky z úveru až do momentu vrátenia finančných prostriedkov, ani tieto neposúdil odvolací súd ako opodstatnené. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádza do úvahy za obdobie po splatnosti úveru už len platenie úrokov z omeškania. Ide pritom o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu dlžníka (a v aktuálnej veci aj spotrebiteľa) dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie aj úrokov z úveru. Na podporu uvedeného názoru treba poukázať na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, v ktorom ústavný súd pri formulovaní obdobného právneho názoru všeobecnými súdmi (ako je tomu v aktuálnej veci) „nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu“.

Na základe konštatovaného odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu účastníkov konania, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. aj správne a presvedčivo odôvodnil.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, a preto je povinný nahradiť žalovanému trovy, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli. Keďže si žalovaný náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a z obsahu spisu mu vznik trov tohto odvolacieho konania ani nevyplýva, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.